

rejstes af selve de industridrivende, idet deres Standpunkt var det ganske naturlige, at naar de vilde rejse en Bevægelse for at blive fri for Beskyttelsen for Landbruget, maatte de ogsaa finde sig i at opgive i alt Fald en væsentlig Del af den Beskyttelse, de havde nydt. Jeg tror derfor, at de Forhold, der da fandt Sted, ogsaa, naar man tager Hensyn til Beskyttelsens Omfang og Størrelse, ere saa vidt forskellige fra Forholdene her i Landet, at man vistnok ikke her kan anvende, hvad der under denne store Kamp kom frem og blev gjort gældende fra de angribendes Side, til Dels i meget stærke Udtryk.

Alle det ærede Medlems øvrige almindelige Udtalelser skal jeg lade ligge for kun at vende mig mod de Udtalelser, som vare rettede direkte mod mig, idet det ærede Medlem nemlig vendte sig mod en Udtalelse af mig om, at de danske industrielle Arbejdere paa Grund af Forholdenes Natur i det hele vare mindre produktive end de industrielle Arbejdere i Lande, der gennem mange Generationer have været industridrivende. Over for denne Udtalelse fremsatte det ærede Medlem for Slagelse den Paastand, at dette var ganske urigtigt, thi det var nu en overmaade let Sag at overføre Arbejdere og Maskiner fra det ene Land til det andet. Han sagde: „Saa langt fra at den unge Industri skulde staa uheldig over for den gamle, er det tværtimod saaledes, at den unge Industri, der anlægges med Fornuft og Dydighed, vil udnytte alle de nyeste Fremskridt paa en Gang. Den vil begynde med ny Maskiner, og den vil skaffe sig de bedste Arbejdere og de dygtigste Værktøjer, medens den gamle Industri i mange Tilfælde af Kapitalhensyn vil være nødt til at arbejde med gamle Maskiner. Derfor er det ingenlunde rigtigt nu til Dags at gentage, hvad der blev anført for et halvt Aarhundrede og længere tilbage i Tiden, at der behøves nedarvet Dydighed hos Hjemlandets Arbejdere for at føre en Industri frem.“ Over for denne Paastand af det ærede Medlem for Slagelse ønsker jeg at gøre opmærksom paa de høist interessante Oplysninger, der findes meddelte i Toldkommissionens Betænkning, og som skyldes det samme ærede Medlem, der i saa Henseende har, som alt oftere fremhævet, givet overmaade gode Oplysninger. Hvorledes staar det nemlig med den Gardinfabrik paa Østre Fasanvej, der er anlagt i Aaret 1890, og som altsaa hører til vor ganske unge Industri? Ja, det fremgaar af den hele Fremstilling, at denne unge Fabrik saa langt fra er de gamle Fabrikker i Udlandet overlegen, at den tværtimod paa ingen Maade

kunde bestaa i Konkurrencen med dem, naar den ikke kunde udnytte en væsentlig Del af den Toldbeskyttelse, der er paa Gardiner. Det ophyses, at de samme Gardiner, hvis Fabrikspris ved den danske Fabrik var 26 $\frac{1}{4}$ Ore pr. Alen, kunde leveres fra en skotsk Fabrik for 18,9 Ore Alen, og det anføres yderligere, at dette er en Prisforskel af ikke mindre end omtrent 39 pCt. Det er altsaa saa langtfra, at den danske Fabrik er den overlegne paa Grund af sin Ungdom, at den tværtimod er afgjort underlegen, og det gaar igennem den hele Fremstilling. Spørger man saa om, hvad Grunden er dertil, saa svares der, at „Marjagerne ligge lige for Haanden. Vort Anlæg er for lille og for dyrt og vore Driftsomkostninger ere meget for høje i Forhold til Produktionen.“ Det paavises, at i Forhold til Produktionen kræver Forrentning og Afskrivning af Anlægskapital omtrent 4 Gange saa meget som i Skotland, og at ligeledes Udgiften til ny Mønstre i Forhold til Produktionen er omtrent 4 Gange saa høj som i Skotland. Alt dette er i og for sig vist ganske rigtigt, og det har sin store Betydning i al Almindelighed til at belyse de vanskelige Forhold, hvorunder en begyndende dansk Fabrikindustri staar paa Grund af vort Markeds Omfang, indtil den naar frem til at skabe sig en større Omsætning. Men jet i Belysning af den Paastand, som det ærede Medlem fremsatte over for mig, gælde disse Betragtninger aldeles ikke og give slet ikke nogen Forklaring af Forholdene. Thi dersom virkelig Underlegenheden hos den ny Fabrik, som jo maa anses for at være godt og fornuftigt anlagt og at have de bedste Maskiner og de dygtigste Arbejdere, skyldes dens mindre Omfang, vil jo den simple Vej at gaa være den, at forøge Produktionen. Det ophyses yderligere i Betænkningen, at Fabrikken kun har kunnet producere det halve af, hvad den formaar at producere. Den kan producere 16,000 Stykker om Aaret og har knapt produceret 8000 Stykker om Aaret. Dersom altsaa Produktionen forsøges til det dobbelte, vilde jo alle de nævnte Udgifter forholdsvis nedbringes til det halve. Og Forholdet er jo ikke det, at det er af Mangel paa Marked, thi det ophyses yderligere, at der finder en Indførsel Sted her til Landet i Gennemsnit for 1890—94 af 50,000 Pund Gardiner om Aaret. Her maatte Fabrikken altsaa kunne finde et større Marked, dersom den virkelig var de skotske Fabrikker overlegen paa Grund af sin Ungdom, og yderligere staar jo selve det engelske Marked den ogsaa aabent. Dersom den virkelig var de gamle Fabrikker overlegen, maatte den jo ogsaa